

AKVABEĽY



David Drábek



SLOVENSKÉ
KOMORNÉ
DIVADLO

Dano Heriban, Dominik Zaprihač, Marek Geišberg



Dano Heriban



Marek Geiřberg





Tomáš Tomkuljak, Martin Horňák

Slovenské komorné divadlo Martin uvádza
v slovenskej premiére

David Drábek

A K V A B E L Y

dramaturgia: Róbert Mankovecký
scéna: Jozef Ciller
kostýmy: Katarína Holková a.h.
hudba: Dano Heriban
pohybová spolupráca: Stanislava Vlčeková a.h.

réžia: Rastislav Ballek a.h.

predstavenie vedie: Janka Nosálová
text sleduje: Darina Mázorová

Premiéra: 24. mája 2013 v Štúdiu SKD Martin.
Piata premiéra divadelnej sezóny 2012/2013.
547. premiéra Slovenského komorného divadla Martin

Scénu, stavbu, osvetlenie, zvuk, rekvizity, kostýmy a parochne pod vedením Karola Čičmanca, Petra Klaudínyho a Mariána Frkáňa realizovali: Mária Brachňáková, Zuzana Jankešová, Nina Malková, Soňa Mušáková, Anna Paulovičová, Juraj Bojnický, Jaroslav Daubner, Vladimír Kubis, Dušan Gabona, Miroslav Kopas, Ján Kurhajec, Marek Marček, Daniel Kovalčík, Zdeněk Polášek, Matej Neradil, Lukáš Chytlík, Peter Bartoš, Dalibor Pročka a Matej Zachar.



Marek Geišberg



Osoby a obsadenie

Filip	Dominik Zaprihač
Kajetán	Marek Geišberg
Pavel	Dano Heriban
Edita, Prvá	Nadežda Vladařová
Markéta, Asistentka, Druhá	Zuzana Rohoňová
Pani Magda	Eva Gašparová
Ivan, Vidiečan, Asistent	Martin Horňák
Radek, Syn, Duch	Tomáš Tomkuljak a.h.
Šimon	Samo Frkání a.h.

David Drábek

Dramatik, režisér a dramaturg David Drábek je bezpochyby najvýraznejším dramatikom generácie debutujúcej po revolučnom roku 1989. Narodil sa 18. júna 1970 v malom východočeskom meste Týništle nad Orlicí v rodine so silnou ochotníckou divadelnou tradíciou, jeho matka vedie ochotnícky súbor Jirásek v jeho rodisku. Základnú školu absolvoval v Týništi, gymnaziálne štúdium v Hradci Králové. V roku 1989 ho prijali na Filozofickú fakultu Univerzity Palackého v Olomouci na odbor česká filológia a história. Neskôr prestúpil na Katedru teórie a dejín dramatických umení, odbor filmová a divadelná veda. Štúdium ukončil v roku 1995 magisterskou skúškou. Počas vysokoškolského štúdia sa začal intenzívne, teoreticky i prakticky, zaoberať divadlom. Po skončení štúdia pracoval päť rokov ako dramaturg v Moravskom divadle v Olomouci, ale podľa jeho slov – ani škola, ani divadlo mu nedalo divadelné vzdelanie. Za základ svojho praktického divadelného vzdelania považuje David Drábek pôsobenie v olomouckom štúdiu Horiace žirafy, ktoré založil so spolužiakom hudobníkom Darkom Králom a v rokoch 1993 – 2003 toto štúdio umelecky viedol (s Darkom Králom spolupracuje Drábek dodnes, je autorom takmer všetkých scénických hudieb k jeho inscenáciám). Na pôde štúdia Horiace žirafy si svoje nekonvenčné divadelné uvažovanie konfrontoval s umelecky, ľudsky i vekovo spriaznenými hercami, ktorí sa sformovali poväčšine zo súboru Moravského divadla (Jana Plíhalová, Dita Vojnarová, Filip Čapka, Adrian Jastraban, Pavol Juřica, Dušan Urban a Rudolf Mahelela). V tomto typicky generačnom divadelnom štúdiu uviedol Drábek svoje prvé divadelné hry – *Horiace žirafy* (1993), *Jana z Parku* (1993), *Varila myšička myšičku* (1996), či *Kozmické raňajky, alebo Nebřenský* (1997). V jeho prvotinách sa jeho experimentátorské divadelné fresky vyprofilovali a názorovo vyostřili. Ostrosť a experimentátorská grotesknosť jeho umeleckej reflexie potom vyvrcholili vo fraške *Švédsky stól* (1999) a v satirických kabaretoch *Kostlivec v silónkach* (1999) a *Kostlivec: Vzkriesenie* (2003). Všetky svoje hry David Drábek



písal na mieru divadlu a na kožu jednotlivým hercom, všetky svoje hry tiež sám režíroval, čo je napokon pre autorské divadlo prirodzené. Olomoucké Moravské divadlo vyšlo v prvých rokoch Drábkovi s Králom v ústrety. Vznikla nová scéna Horiaci dom, kde našli Horiace žirafy svoj domov. Ambíciou Horiaceho domu bolo vytvoriť priestor pre prezentáciu neoficiálnych štruktúr stojacich mimo hlavného prúdu nielen v oblasti divadelnej, ale aj hudobnej, literárnej, či výtvarnej. Koncerty, scénické čítania, výstavy a divadelné predstavenia vytvorili alternatívu a predovšetkým konkurenciu oficiálnym umeleckým štruktúram moravského malomesta. Neskôr sa objavili otvorené konflikty s vedením divadla súvisiace predovšetkým s dramaturgiou. Riaditeľ divadla Daniel Wiesner sa verejne vyjadroval, že repertoár štúdia je nevhodný. Po premiére hry Roberto Zucco prehlásil: „Absolútne nemôžem súhlasiť s vyznením tejto inscenácie. Bola by to katastrofa, keby slušní ľudia hľadali riešenie svojich problémov u masového vraha.“ Po troch rokoch štúdio Horiaci dom z finančných dôvodov skončil svoju činnosť. Už počas pôsobenia v Olomouci pracoval David Drábek pohostinsky ako režisér v kamenných

Dominik Zaprihač



divadlách v Šumperku, Chebe, Jihlave, či Ostrave. V rokoch 2005 – 2007 bol Drábek režisérom pražského divadla Minor, kde uviedol aj svoje pôvodné hry: *Snehulienka - nová generácia* (2006) a *Planéty opíc alebo Súrodenci Kaplanovci medzi chlpáčmi* (2006). Súčasne začal spolupracovať s Malým Vinohradským divadlom. Formou kolektívnej autorskej spolupráce tu vznikli pôsobivé generačné sondy *Dievčatko s mozgom* (2005) a *Berta - od súmraku do úsvitu* (2008). Už počas spolupráce s divadlom Minor a Malým Vinohradským divadlom začal Drábek úzko spolupracovať s Klicperovým divadlom v Hradci Králové. V roku 2005 tu režisér Vladimír Morávek naštudoval jeho najúspešnejšiu hru *Akvabely*, v tom istom roku v královohradeckom divadle režíroval Čapkovu hru *R.U.R.*, v roku 2007 Shakespearovu tragédiu *Macbeth*, vo Vinohradskom divadle naštudoval Čapkovu hru *Vec Makropulos* (2008). Ako režisér aj dramatik stále viac presviedčal českú divadelnú kritiku o svojom mimoriadne vyprofilovanom umeleckom divadelnom vkuse. V roku 2009 nastúpil do Klicperovho divadla Hradec Králové ako umelecký šéf a režisér, kde uviedol autorský muzikál *Jaštery*, ktorým si získal veľmi náročné královohradecké publikum vychované originálnym divadelným myslením režiséra Vladimíra Morávka. Ako povedal sám Drábek: „V Klicperovom divadle som našiel profesionalitu a pokoru, môžem skúšať to, čo si ráno zmyslím a nemusím pritom obchádzať oficiálne štruktúry liečiace kohosi ego.“ V tom istom roku potvrdil Drábek svoje divadelné ambície a réžijné kvality inscenáciou vlastnej hry *Námestie bratov Mašínovcov*. Herecký súbor divadla v Hradci Králové vyprovokoval k svojej obľúbenej metóde kolektívneho autorstva v hororovom kabarete z mediálneho prostredia *Noc oživených mŕtvov v televíznej country-show Beverlyho Rodrigueza* (2010), po ktorom nasledovala paródia *Sherlock Holmes: Vraždy fúzatých žien* (2010) a romantická komédia *Jedáci čokolády* (2011). O Drábkovu dramatickú tvorbu sa čoraz častejšie zaujímajú i ďalší inscenátori. Ako poctu Davidovi Drábkovi naštudoval režisér Vladimír Morávek v brnenskom divadle Husa na provázku montáž z jeho hier pod názvom *České more* (2009), časť jeho drámy *Vykričané domy* sa stala súčasťou

Marek Gejšberg,
Eva Gašparová





inscenácie Jana Friča *Tvrdo/Mätko* v Divadle Petra Bezruča v Ostrave (2010) a aktovku *Chmíří* si vybralo Centrum súčasnej dramatiky a Divadlo Na zábradlí do unikátneho projektu *Nebo nepřijíma*, ktorého svetová premiéra sa konala na pražskom letisku (2010). V zahraničí Drábka reprezentujú predovšetkým *Akvabely*. V roku 2007 ich uviedol nemecký rozhlas Rundfunk Berlin – Brandenburg, v rokoch 2008 – 2009 uviedli *Akvabely* v poľských mestách Kalisz a Zielona Góra, v roku 2010 v nemeckom Wiesbadene. Do éteru posielal hry Davida Drábka v rozhlasovej úprave tiež Český rozhlas: *Švédsky stôl* (2004), *Vykričané domy* (2007) a v roku 2011 vznikla pôvodná rozhlasová hra *Koule* (názov zámerne neprekladáme do slovenského jazyka – v češtine má význam množného i jednotného čísla zároveň). David Drábek niekoľkokrát získal najprestížnejšie české ocenenie pre dramatikov Cenu Alfréda Radoka – *Jana z Parku*, *Akvabely*, *Námestie bratov Maštnovcov*, *Jedáci čokolády*. V marci 2012 naštudoval v Slovenskom národnom divadle v Bratislave Čechovovu hru *Čajka*.

Prvých sedem hier Davida Drábka vyšlo vo vydavateľstve Větrné mlýny v roku 2003 a z veľkej miery táto súborná knižka mapovala Drábkovu autorskú činnosť v divadle Horiace žirafy. Ďalšia súborná kniha obsahujúca desať divadelných hier vyšla vo vydavateľstve Akropolis v roku 2011 pod názvom *Aby se Čechům ovary zachvěly: Hry 2003 – 2011*.

Témou Drábkovej rozhlasovej hry *Koule* je rozhlasový rozhovor s ikonou československej ľahkej atletiky Milenou (Helenou Fibingerovou). Hovorí o športe, dopingu, živote a iných športovcoch, z ktorých najsmutnejšia je Radmila (Jarmila Kratochvílová). Hra vzbudila v českej verejnosti obrovský rozruch. Vo februári 2011 oznámil David Skopal z Advokátskej kancelárie Pokorný, Wagner & spol., že zastupuje Helenu Fibingerovú a Jarmilu Kratochvílovú a bude v ich mene od Českého rozhlasu požadovať finančnú kompenzáciu za skutočnosť, že v hre *Koule*, ktorú Český rozhlas na stanici Vltava odvysielal, vykazujú postava Mileny spoločné znaky s Helenou Fibingerovou a postava Radmily spoločné znaky s Jarmilou Kratochvílovou a obe postavy sú spájané s dopingom, čo právny zástupca športovkýň považuje za porušenie



Nadežda Vladařová, Marek Geišberg

práv na ochranu osobnosti. Rovnakú žalobu na Český rozhlas podal aj Český atletický zväz. Obe žaloby súd zamietol s odôvodnením, že hra Koule je umelecké dielo. Česká verejnosť sa rozdelila na dva tábory s ostro vyhranenými názormi – za a proti. Hru ostro napadla redaktorka Českého rozhlasu Barbora Tachecí, ale napríklad aj český prezident Václav Klaus. Reakcia Davida Drábka nenechala na seba dlho čakať. Drábek adaptoval rozhlasovú hru Koule na divadelné javisko v domácom Klicperovom divadle v Hradci Králové, do hry pribudli nové postavy – redaktorka rozhlasu Sára Tlachecí a Kráľ Václav Klauun I. Ešte pred premiérou hry dostal riaditeľ Klicperovho divadla Ladislav Zeman výzvu, aby pripravovanú inscenáciu zastavil, v opačnom prípade to divadlu nariadi súd. Zeman reagoval tak, ako by riaditeľ jedného z najlepších českých divadiel reagovať mal: „Za 21 rokov, čo tu robím, sa to nestalo. Ideme do toho.“

Akvabely považovala kritika za hru s okukanou a mnohokrát skloňovanou témou krízy začínajúceho stredného veku, straty ilúzií po tridsiatke. S umeleckým stvárnením tejto osobnostnej premeny prišiel, okrem iných, Jack Kerouac a jeho beatnícká generácia, deti kvetov – hippies nedoporučovali veriť nikomu, kto má viac ako tridsať. Dôkazy o platnosti premeny človeka po tridsiatke vidíme aj v našej kultúrnej histórii u najrevolučnejšieho štúrovského búrliváka Janka Kráľa, ktorý po tridsiatke pokojne dožil svoj život ako Maďar Király János v Zlatých Moravciach, či v susednom Maďarsku najrevolučnejší básnik Sándor Petőfi, ktorý pravdepodobne dožil svoj pokojný život na Sibíri ako Alexander Petrovič. David Drábek písal *Akvabely* tesne po tridsiatke, jeho autorská výpoveď je autentická. Prekvapivé je však jeho metaforické riešenie úniku trojice protagonistov k záľube v synchronizovanom plávaní, čo je azda najmenej mužský šport zo všetkých. *Akvabely* kritizujú konzumný život, bulvárne médiá, dotýkajú sa tabuizovaných tém, vulgarita je všednosťou. Hra bola preložená do desiatich jazykov, vyšla v antológiách súčasných českých hier v New Yorku, Buenos Aires a v Moskve.

Róbert Mankovecký



Eva Gašparová



Nadežda Vladařová



Ocenenia Davida Drábka:

- 1994 - 1. miesto v dramatickej súťaži o Ceny Alfréda Radoka za hru Jana z parku
2003 - 1. miesto v dramatickej súťaži o Ceny Alfréda Radoka za hru Akvabely
2005 - Česká hra roku za hru Akvabely
2005 - Inscenácia Akvabely získala 3. miesto v Anketе Divadelných novin
2007 - 2. miesto v dramatickej súťaži o Ceny Alfréda Radoka za hru Námestie bratov Mašínovcov
2008 - Cena Prix Bohemia Radio za hru Vykričané domy
2009 - Česká hra roku za Námestie bratov Mašínovcov
2010 - Česká hra roku za hru Noc oživených mrtvol
2011 - Česká hra roku za hru Jedáci čokolády

Divadelné hry Davida Drábka:

(uvádzame v češtine)

- 1992 - Malé žranice (spolu s Darkom Králom)
1993 - Hořící žirafa
1994 - Jana z parku
1995 - Vařila myšička myšičku
1997 - Kosmická snídaň aneb Nebřenský
1998 - Švédský stůl
1999 - Kostlivec v silonkách
2000 - Kuřáci opia
2002 - Kostlivec: Vzkříšení
2002 - Embryo čili automobily východních Čech
2003 - Akvabely
2004 - Žabikuch
2004 - Sněhurka - Nová generace
2004 - Čtyřlístek (spolu s Petrou Zámečnickovou)
2005 - Děvčátko s mozem
2006 - Planeta opic aneb Sourozenci Kaplanovi mezi chlupatci
2006 - Ještěři
2007 - Náměstí bratří Mašínů
2008 - Berta (od soumraku do úsvitu)
2009 - Unisex
2010 - Noc oživlých mrtvol
2010 - Tvrď / Měkce (spolu s Martinom Františkám)
2011 - Jedlíci čokolády

Rozhlasové hry Davida Drábka:

(uvádzame v češtine)

- 2007 - Vykřičené domy
2011 - Koule

Program k inscenácii **Akvabely**

zostavil: Róbert Mankovecký
zodpovedný redaktor: Tibor Kubička
foto: Branislav Konečný
fundraising a reklama: Soňa Buckulčíková
layout bulletinu: Ivan Bílý
tlač: P+M Turany
cena: 1€.

Slovenské komorné divadlo Martin

Divadelná 1, 036 80 Martin
Tel.: 043/ 422 40 98 (spojovateľ)
www.divadlomartin.sk

riaditeľ: František Výrostko
umelecký šéf: Róbert Mankovecký
šéf výpravy: Jozef Ciller
Zriaďovateľom Slovenského komorného divadla Martin je Žilinský samosprávny kraj.

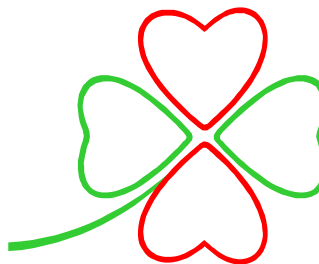


Samuel Frkáň,
Dano Heriban, Zuzana Rohoňová



Divadlo bolo podporené
z Nadačného fondu Slovenskej sporiteľne
v Nadácii Pontis

SLOVENSKÁ 
SPORITEĽŇA
Bližšie k vám



**Nadácia
ZSNP
a
SLOVALCO**

 nadácia
pontis

Partner inšcenácie



Partner inšcenácie



TECHNIK

MARTIN • ŽILINA
RUŽOMBEROK • POPRAD

www.technik.sk



NOVÝ MARTIN

atraktívna adresa

www.novymartin.sk



SKANSKA

Pulz novej generácie

Nová trieda A

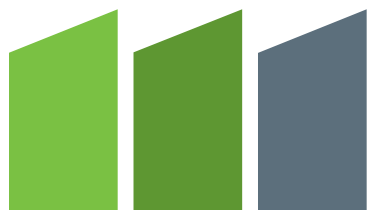
www.mercedes-benz.sk/trieda-a



Zoska, Daimler AG



Mercedes-Benz
The best or nothing.



ROKOV 1902  YEARS 2013

DUROPACK TURPAK OBALY





Europe & International

Uncoated Fine Paper

Corrugated

Bags & Coatings

Riešenie.

V papieri ukrývame prírodu.



Žijeme v krajine, ktorú si vážime. Krajina nám dáva našu základnú surovinu – drevo – a tiež vodu toľko potrebnú pre život a naše fungovanie. Na oplátku odoberáme drevo z dobre obhospodarovovaných lesov a voda za našim podnikom je taká čistá, že v rieke Váh žijú raky a množstvo rýb, ktoré sú indikátormi čistoty vody. Sme súčasťou tejto krajiny, prírody, spoločnosti, sme súčasťou histórie, vývoja a pokroku.

Ako stabilná spoločnosť dbajúca na špičkovú kvalitu svojich výrobkov ruka v ruku s trvalo udržateľným rozvojom vieme, že naša cesta – cesta zodpovedného podnikania – je tá správna. Už 130 rokov.

Mondi SCP, a. s., oslavuje v roku 2010 už 130 rokov priemyselnej výroby papiera v Ružomberku.

SOLUTIONS.
FOR YOUR SUCCESS.
www.mondigroup.com





➤ ZNALECKÉ POSUDKY

z odberov

stavebníctvo, elektrotechnika, strojárstvo,
skončenie a manažment, ekonomika a riadenie
podnikov, bytové zariadenia, senzorika,
bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci,
keramika, koža a kožnícke výrobky, obuv,
textília, drebé kovy a kamena, kysoty, hodiny,
doprava cestná, priemyselné vlastníctvo,
stráné zdrava a výbušniny

➤ ENERGETICKÉ AUDITY

objektívne posúdenie nákladov na energia,
optimalizácia spotreby a návrhy opatrení

➤ DODÁVKY VODOMEROV

sachnbečné, mokrubéčné vodomery

Kontakt:

Sládkovičova 10, 036 01 Martin

Tel.: 043/4222 628, FAX: 043/4308 311

e-mail: jhs@jhs.sk, web: www.jhs.sk



~ *Všetko pre vašu angličtinu*

www.nativeschool.sk - info@nativeschool.sk

0904 159 951

Hlavný mediálny partner



RÁDIO EXPRES

nie je to len dovolenka
je to ŽIVOTNÝ ŠTÝL

Stahl

cestovná agentúra

MALEDIVY
SEYCHELY
MAURITIUS
SRI LANKA
VIETNAM
PALAU

www.stahl.sk

 TUI ReiseCenter

Mediálny partner

MY NEHRÁME DIVADLO...

15
rokov **vlmedia**
www.vlmedia.sk

Divadlo podporili



MG Logistic s.r.o.
Slovakia



FATRA-GLOBAL
DOVOZ KVALITNÝCH VÍN Z FRANCÚZSKA

Divadlo podporili



Mediálni partneri



